

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Tos/29/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515010044
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Bugeľ
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8515010044.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Bugeľa a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20.11.2017, v trestnej veci proti Z. T., pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a/, b/, c/, ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zák., o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 1Nt/2/2015 zo dňa 14.01.2016 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. z a m i e t a sťažnosť okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Stará Ľubovňa podľa § 299 ods. 1 Tr. por. zamietol návrh prokuratorky Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa, podaný súdu dňa 11.02.2015 pod sp. zn. Pv 284/14/7710, na uloženie ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou podľa § 73 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. obvinenému Z. T., nar. XX.XX.XXXX v J., bytom S. XXX/X, I. T..

Proti tomuto uzneseniu, po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, do zápisnice o verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť okresný prokurátor. V písomných dôvodoch sťažnosti uviedol, že na okresný súd 27.10.2014 bola podaná obžaloba na obvineného Z. T. pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. Na základe podanej obžaloby Okresný súd Stará Ľubovňa vydal dňa 24.11.2014 trestný rozkaz sp. zn. 1T/151/2014, ktorým uznal obvineného Z. T. za vinného z prečinu nebezpečného prenasledovania. Proti trestnému rozkazu podal obvinený odpor a následne poškodení K.. N. C. a D. C. dňa 15.12.2014 vzali súhlas na trestné stíhanie obv. Z. T. späť. Z uvedeného dôvodu Okresný súd Stará Ľubovňa uznesením sp. zn. 1T/151/2014 zo dňa 16.01.2015 podľa § 281 ods. 1 Tr. por. z dôvodov podľa § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por. zastavil trestné stíhanie obvineného, pretože trestné stíhanie bolo podmienené súhlasom poškodených, pričom poškodení vzali svoje súhlasy späť a zo strany poškodenej H. T. nebol súhlas daný.

Nakoľko v zmysle znaleckého posudku znalci dospeli k záveru, že pobyt Z. T. na slobode je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť potencionálne nebezpečný a navrhli nariadenie ochrannej psychiatrickej liečby ambulantnou formou, bol zo strany prokuratúry dňa 11.02.2015 podaný návrh na uloženie ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou. Podaný návrh bol pri prednesení na verejnom zasadnutí upravený v tom smere, že bolo požadované uloženie ochranného liečenia v zmysle ustanovenia § 73 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Súd v sťažnosťou napadnutom uznesení viackrát zdôraznil, že nie sú splnené podmienky na uloženie ochranného liečenia a to zo žiadnych dôvodov uvedených v ust. § 73 Tr. zák. Poukázal na to, že nemožno ustáliť, že sa skutok stal a že skutok je skutočne trestným činom.

Vzhľadom na uvedené vyvstáva preto otázka, prečo Okresný súd Stará Ľubovňa v pôvodnom konaní sp. zn. 1T/151/2014 tvoriacom podklad konania 1Nt/2/2015 pristúpil k vydaniu trestného rozkazu. Je zaujímavé, že v čase vydania trestného rozkazu súd pochybnosti o vine obvineného nemal, no tieto nadobudol až po podaní odporu proti trestnému rozkazu, hoci žiadne iné dokazovanie týkajúce sa viny Z. T. vykonané nebolo. Pokiaľ mal súd pochybnosti o dôvodnosti podania obžaloby, mal možnosť využiť oprávnenie vyplývajúce mu z ust. § 241 Tr. por., k čomu však nedošlo. Naopak, zastavil trestné stíhanie až po podaní odporu proti trestnému rozkazu, navyše z dôvodu, že poškodení vzali svoje súhlasy na trestné stíhanie späť.

Vzhľadom na uvedené má za to, že je naplnená podmienka ust. § 73 ods. 2 Tr. zák. a to, že páchatel spáchal trestný čin.

Dňa 14.01.2016 bol na verejnom zasadnutí vypočutý znalec K.. K., ktorý zotrval na záveroch znaleckého posudku a konštatoval, že Z. T. v čase spáchania skutku trpel duševnou poruchou, pričom aj napriek oboznámeniu sa s lekárskou správou od K.. N. doporučil z hľadiska kontroly spoločnosti ochranné liečenie ambulantnou formou.

Pokiaľ ide o tvrdenia súdu, že Z. T. sa preukázateľne dlhodobo podrobuje ambulantnému liečeniu zodpovedajúcemu ochrannému liečeniu navrhnutému znalcami tiež ambulantnou formou a že by nariadenie ochranného liečenia v trestnom konaní bolo nedôvodné, pretože by boli splnené podmienky na upustenie od jeho výkonu v zmysle § 447 ods. 1 Tr. por., tieto za danej situácie vykazujú tzv. prejudikovanie danej veci, nakoľko súd naznačil, akým spôsobom by vyhodnotil ďalšie na vec nadväzujúce dokazovanie v súvislosti s ochranným psychiatrickým liečením.

Navrhol preto, aby Krajský súd v Prešove sťažnosti vyhovel, uznesenie Okresného súdu v Starej Ľubovni sp. zn. 1Nt/2/2015 zo dňa 14.1.2016 zrušil a tomuto prikázal vo veci konať a rozhodnúť.

Na základe sťažnosti okresného prokurátora krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nie je dôvodná.

Okresný súd rozhodnutie o zamietnutí návrhu prokurátora na uloženie ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou Z. T. odôvodnil tým, že prokurátorka Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa podala dňa 11.02.2015 návrh na uloženie ochranného psychiatrického liečenia obvinenému Z. T. poukazujúc na to, že uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa súdu sp. zn. 1T/151/2014-165 zo 16.01.2015, právoplatným 31.01.2015, bolo zastavené trestné stíhanie menovaného, pretože bolo podmienené súhlasom poškodeného, pričom poškodení vzali súhlasy späť, resp. nebol súhlas daný. Poukazovala na to, že menovaný bol stíhaný pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák., ku ktorému malo dôjsť tak, že

„od presne nezisteného dňa roku 2011 až marca 2014 prenasledoval svoju matku H. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. T., Ul. C. XXX/XX, svoju sestru D. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. T., Ul. C. XXX/XX a svojho švagra K.. N. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, I. T. takým spôsobom, že vyhľadával proti ich vôli ich spoločnosť, neustále telefonicky vyvolával a po zdvihnutí telefónu poškodenou H. T. jej vulgárne nadával, v dôsledku čoho zrušili telefónnu linku, taktiež obžalovaný viackrát chodieval k rodinnému domu poškodených na ulicu C. v I. T., kde im vulgárne nadával, pričom dňa 8.2.2014 prišiel k vchodovým dverám domu poškodených na ulici C. tohto dňa dvakrát, najprv okolo poludnia, kedy vyzváňal, mykal kľučkou na vchodových dverách, chcel vojsť do vnútra, čo sa mu nepodarilo a neskôr v tento deň večer už potme, kedy sa tiež dobíjal do domu, načo poškodená D. C. telefonicky požiadala suseda o pomoc a ten keď rozsvietil, tak Z. T. ušiel preč, naposledy obžalovaný prišiel v presne nezistený deň koncom mesiaca marec 2014 k vchodovým dverám domu, vyzváňal pri nich, búchal na dvere, dobíjal sa dnu do domu a vulgárne im nadával tak, že im kričal, že sú svine, hovädá a aby všetci zdochli, pričom keď mu nikto neotváral vchodové dvere, tak zanechal v schránke poškodenej H. T. písomný odkaz, v ktorom uvádza, aby zdochla a aby ju skáralo a týmto svojím konaním u poškodených vzbudil dôvodnú obavu o svoj život a zdravie a život a zdravie ich blízkych osôb a podstatným spôsobom tak zhoršil kvalitu ich života“.

Prokurátorka poukazovala na to, že bolo znalecky zistené, že menovaný v čase skutku netrpel závažnou duševnou poruchou v zmysle psychózy, jedná sa u neho o organicky podmienenú poruchu osobnosti a epileptické povahové zmeny súvisiace s jeho ochorením na epilepsiu, ktoré sa v jeho správaní vyznačujú zvýšenou iritabilitou, afektívnou labilitou, narušenou sociabilitou, zníženou frustračnou toleranciou, egocentrizmom a zhoršením schopnosti ovládať svoje konanie; pobyt na slobode je z psychiatrického hľadiska potenciálne nebezpečný pre spoločnosť v tom zmysle, že má podstatne zníženú schopnosť sa ovládať; znalci navrhli uložiť mu ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou; prognóza ďalšieho vývoja osobnosti obvineného vo vzťahu k protispoločenskému konaniu v budúcnosti je priaznivá iba za predpokladu, že sa podrobí ochrannej psychiatrickej liečbe a bude dlhodobo užívať ordinované lieky.

Na verejnom zasadnutí dňa 22.06.2015 prokurátorka podaný návrh upravila poukazujúc na chybu v písaní a žiadala ochranné liečenie uložiť nie podľa § 73 ods. 1 Tr. zák., ale podľa § 73 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Trestné stíhanie obvineného vo vyššie uvedenej veci bolo podmienené súhlasom poškodených ako blízkych osôb obvineného, pričom matka obvineného v celom trestnom konaní súhlas s jeho trestným stíhaním neudelila, setra obvineného a jej manžel (švagor obvineného) pred súdom dňa 15.12.2014 výslovne vzali súhlas s jeho trestným stíhaním späť. Na hlavnom pojednávaní následne prokurátor, vzhľadom na uvedené skutočnosti, navrhol rozhodnúť o zastavení trestného stíhania obvineného, pričom súd uznesením sp. zn. 1T/151/2014 zo dňa 16.01.2015, právoplatným 31.1.2015, trestné stíhanie G. T. podľa § 281 ods. 1 Tr. por. z dôvodov podľa § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por. zastavil, teda z dôvodu, že trestné stíhanie v tejto veci bolo podmienené súhlasom poškodeného, pričom poškodení K.. N. C. a D. C. vzali svoje súhlasy späť a zo strany poškodenej H. T. nebol súhlas daný.

Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie ďalej tým, že z citovaných ustanovení Tr. zák. a to § 73 ods. 1 Tr. zák., § 73 ods. 2, § 35 ods. 1 Tr. zák. a § 35 ods. 3 Tr. zák. jednoznačne vyplýva, že uložiť ochranné opatrenie vo forme ochranného liečenia je možné v zásade iba páchatelovi trestného činu, a to v prípade jeho právoplatného odsúdenia súdom, teda právoplatného konštatovania viny za spáchanie činu, ktorý je trestným činom.

Uloženie ochranného opatrenia - ochranného liečenia - páchatelovi činu inak trestného (§ 35 ods. 3 Tr. zák.) znamená uloženie ochranného opatrenia páchatelovi, u ktorého je vylúčená trestná zodpovednosť (§ 22, § 23 Tr. zák.), ale aj tu musí byť vykonaným vyšetrovaním bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že skutok, pre ktorý bol páchatel stíhaný, sa nielen stal, ale aj, že napĺňa všetky znaky trestného činu podľa príslušnej skutkovej podstaty Tr. zák., ako aj, že ho skutočne daný páchatel spáchal, avšak nemožno páchatel'a potrestať pre okolnosti vylučujúce na strane páchatel'a trestnú zodpovednosť. Tu nebolo zastavené trestné stíhanie v prípravnom konaní, resp. nebol v konaní pred súdom G. T. oslobodený spod obžaloby pre zistenie nejakého dôvodu na strane obvineného vylučujúceho jeho trestnú zodpovednosť, ale zastavené bolo jeho trestné stíhanie z dôvodu podľa § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por.

V tejto súvislosti poukázal okresný súd na to, že v dôsledku zastavenia trestného stíhania Z. T. vo veci sp. zn. 1T/151/2014 z dôvodov podľa § 9 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku, nemožno bez pochybností ustáliť záver o tom, že konanie, pre ktoré bolo vedené voči obvinenému trestné stíhanie a v súvislosti s ktorým bol daný návrh na uloženie mu ochranného liečenia, je trestným činom, teda že menovaný G. T., hoci nebola odsudzujúcim rozsudkom uznaná jeho vina, skutočne ako páchatel' spáchal „trestný čin“. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že súd pôvodne v konaní 1T/151/2014 vydal trestný rozkaz, ktorým v zásade vyhovel obžalobe podanej pre skutok, v súvislosti s ktorým tu následne bol podaný návrh na uloženie ochranného liečenia menovanému.

V danom prípade teda nemožno bez pochybností prijať záver, že skutok, pre ktorý bol G. T. trestne stíhaný, je trestným činom, osobitne s ohľadom na výhrady obvineného uvedené v odpore proti trestnému rozkazu vydanému vo veci 1T/151/2014. V ďalšej časti napadnutého uznesenia poukazuje okresný súd na dokazovanie v predmetnej trestnej veci.

Podľa názoru okresného súdu, podmienky na uloženie ochranného liečenia obvinenému v trestnom konaní podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. nie sú splnené, pretože obvinený nebol súdom uznaný vinným z prečinu nebezpečného prenasledovania, a teda nedošlo ani k ukladaniu trestu a v súvislosti s tým k postupu

podľa § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. alebo § 40 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. Zároveň v prípravnom konaní, ani v konaní pred súdom nebola zistená nepríčetnosť obvineného, trestné stíhanie obvineného bolo zastavené z dôvodov podľa § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por., teda nie je na strane obvineného pre uloženie ochranného liečenia splnená už podmienka v zmysle § 73 ods. 1 Tr. zák., že nie je trestne zodpovedný pre nepríčetnosť.

Čo sa týka podmienok na uloženie ochranného liečenia podľa § 73 ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák., skutok preukázateľne nemal byť spáchaný pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním; nejde o skutok násilnej povahy.

Čo sa týka podmienok na uloženie ochranného liečenia podľa § 73 ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák., v prvom rade vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti nemožno ustáliť relevantne v tomto prípade, že skutok, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie a pre ktorý následne bola podaná obžaloba, je skutočne trestný čin, čo vylučuje primárnu možnosť postupu podľa § 73 ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. - „spáchal trestný čin“, už v dôsledku čoho je z pohľadu súdu v tomto prípade vylúčený postup podľa § 73 ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák.

V prípravnom konaní znalci konštatovali, že na strane obvineného boli ovládacie schopnosti znížené čiastočne na hranici s podstatným znížením v dôsledku psychickej poruchy, o ktorú sa u neho jedná. Rovnako konštatovali, že v čase skutku netrpel závažnou „duševnou poruchou“ v zmysle psychózy, ktorá by podstatným spôsobom ovplyvňovala úroveň jeho rozpoznávacích a ovládacích schopností - jedná sa u neho o organicky podmienenú poruchu osobnosti a epileptické povahové zmeny v súvislosti s ochorením na epilepsiu.

Na verejnom zasadnutí bol vyslúchnutý znalec K.. K., ktorý zotrval na záveroch znaleckého posudku.

Okresný súd poukazuje na tú skutočnosť, že už v prípravnom konaní bola podaná správa spoločnosti Petrík s.r.o. - psychiatrická ambulancia so sídlom v Novej Ľubovni, z ktorej vyplýva, že obvinený sa lieči od r. 1997 v danej ambulancii „ako porucha osobnosti s rysmi explozivity“; užíva lieky Biston a Oxazepam; ambulanciu navštevuje každé dva - tri mesiace. Podaním doručeným súdu 14.04.2015 daná ambulancia oznámila, že sa obvinený lieči pre depresívne stavy, na čo na výzvu súdu s poukazom na vyššie uvedenú správu podaním doručeným 8.7.2015 oznámila, že obvinený sa lieči pre depresívne stavy a poruchu osobnosti s rysmi explozivity, užíva Biston, Xanax, Oxazepam, k liečbe pristupuje zodpovedne a vyšetrenia sú realizované v mesačných intervaloch. Zodpovedá tomu i výpoveď zo strany obvineného, ktorý pri výsluchu dňa 27.11.2015 uviedol, že sa lieči dlhodobo, užíva Biston a Xanax, akonáhle nemá lieky, ide za lekárom, pričom niekedy je to po mesiaci, niekedy po mesiaci a pol. Vyslúchnutý znalec K.. K. k uvedenému uviedol, že dané skutočnosti zodpovedajú liečbe, ktorú znalci navrhli v zmysle znaleckého posudku, a to osobitne i ohľadom liekov, ako je v posudku odporúčané na strane 12, že možno mať za to, že obvinený dobrovoľne participuje na liečení a je adekvátne liečený.

Okresný súd ďalej uviedol, že je možné konštatovať to, že ohľadne skutku, pre ktorý bolo vedené trestné stíhanie, nemožno relevantne a bez pochybností ustáliť, že tento sa skutočne stal tak, ako je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia a ako bol uvedený v následne podanej obžalobe a navyše nemožno v tomto prípade bez pochybností ustáliť, že uvedený skutok alebo jeho časť je skutočne trestný čin. Tým je vylúčená základná podmienka uloženia ochranného liečenia podľa § 73 ods. 2 Tr. zák., teda že obvinený „spáchal trestný čin“ a v dôsledku jej absencie, teda napriek všetkým ostatným skutočnostiam, nemožno v tomto trestnom konaní uložiť G. T. ochranné psychiatrické liečenie ani podľa § 73 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ani postupom navrhovaným prokurátorkou podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, sťažnosti okresného prokurátora ako aj dôkazov vykonaných v tomto štádiu trestného stíhania dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu bolo urobené v súlade so zákonom a v súlade s vykonaným dokazovaním. Aj krajský súd je toho názoru, že nie je možné uložiť ochranné liečenie psychiatrické ambulantnou formou v tomto trestnom konaní Z. T. a to vzhľadom na tú skutočnosť, že nebolo jednoznačne rozhodnuté o tom, že skutok sa stal a tento spáchal Z. T.. Táto skutočnosť jednoznačne vylučuje postup v zmysle § 73 ods. 2 Tr. zák. Okresný súd sa dostatočne vysporiadal s návrhom okresného prokurátora, ktoré svoje rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodnil a krajský súd poukazuje na dôvody rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto krajský súd sťažnosť okresného prokurátora ako nedôvodnú v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.